

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СТРУКТУРНИХ РЕФОРМ ТА ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН НА РИНКУ ПРАЦІ РЕГІОНУ

Гресь А.М., Гресь Б.А.,*

Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», м. Львів, Україна

Структурні реформи, які відбуваються у регіональній економіці, є чи не найбільш важливими індикаторами, з одного боку, її поступу, а, з іншого, – критеріями якості регіональної політики, а, відтак, створення передумов для подальшого сталого і структурно збалансованого зростання. У підсумку аналізування концептуальних основ структурних змін, реформ трансформацій, інституціоналізму, структурної політики і т. п. встановлено, що напрямами (складовими) структурних реформ є структура економіки за видами економічної діяльності, повноцінне інституційне середовище та інституційні трансформації, ефективні зміни у відтворювальних процесах, збалансованість пропорцій між секторами регіональної економіки, інноваційно-технологічна активність та її внесок у конкурентоспроможність регіональної економіки.

При тому, у межах продуктового та галузевого підходу структурні реформи проявляються у формуванні раціональної і ефективної продуктової та галузевої структури регіональної економіки; за інституційним підходом структурні реформи базуються на якості інституційно-організаційного та інституційно-правового середовища господарювання; за змінами у відтворювальних процесах структурні реформи характеризуються якістю та динамікою відтворювальних процесів щодо ресурсного забезпечення і матеріального виробництва, а також співвідношень між заощадженнями, інвестиціями, споживанням; за секторальним підходом структурні реформи характеризуються формуванням раціональних співвідношень з-поміж форм власності, організаційно-правових форм господарювання, розмірів підприємств, сфер їх діяльності; за інноваційно-технологічним підходом структурні реформи визначаються обсягами, інтенсивністю, прогресивністю та ефективністю інноваційно-технологічної модернізації підприємств.

Відтак, при плануванні регіональної політики важливо вибудувати систему стратегічних завдань структурного реформування регіональної економіки за визначеними напрямами з урахуванням

---

* Науковий керівник – Васильців Т.Г., д.е.н., професор

орієнтації як на класичні пріоритети, так і цілі, яких слід досягти з врахуванням складних умов дестабілізації регіональної соціально-економічної системи.

Визначено систему елементів регіональної структурної політики, з-поміж яких провідними є мета, система цілей, принципи, форми та види реалізації, механізми, інструментарій, засоби контролю. Метою регіональної структурної політики визначено досягнення раціональних структурних співвідношень за провідними характеристиками збалансування регіональної економічної системи – аспектами просторово-територіального розвитку, секторальних змін, відтворення, інноваційно-технологічного поступу, зовнішньоекономічної діяльності, інституційних зрушень і т. п.

Вагомим елементом регіональної структурної політики є її принципи, що слугують критеріями формування механізмів та інструментів регулювання. Встановлено, що наявні в економічній літературі принципи мають надто загальний характер та не відповідають ознаці дієспроможності політики, а, відтак, значно вищим прикладним значенням наділені принципи: подолання диспропорцій економічної структури, моделювання галузево-секторальної структури економіки, проектування інвестицій, нарощення людського потенціалу, високотехнологічності, масштабування технологічних інновацій та ІКТ, роботизованих виробництв, розширеного відтворення, інтеграції, подолання бюджетозалежності, економічної резильєнтності, інституціалізації та усунення системних вад здорового ринкового середовища. Їх дотримання дозволить раціоналізувати й підвищити ефективність регіональної політики здійснення якісних структурних реформ.

Доведено, що найбільш раціональним підходом при обранні механізмів та інструментів регіональної структурної політики є поєднання і формування їх комбінованої системи, за якої забезпечується найбільший соціальний і економічний ефект, незворотність процесів структурного реформування регіональної економічної системи.

Констатовано, що формування методики аналізування структурних реформ одне з найбільш складних завдань з-поміж функцій регіональної структурної політики. Вона апріорі не може бути типовою для різних регіонів та за різної зовнішньої і внутрішньої ситуації, однозначно потребує застосування системного комплексного підходу, причому відносно всіх з можливих аспектів аналізування. Відтак, побудова оптимальної і раціональної системи економічного аналізу у цьому кейсі потребує дотримання низки принципів аспектів. По-перше, це врахування всіх напрямів (складових) перебігу

процесів структурного реформування регіональної економічної системи. По-друге, це вибудування алгоритму аналізування і оцінювання, за якого послідовно проходяться наступні етапи дослідження: а) ідентифікація та характеристика структурних дисбалансів регіональної економіки у контексті формування викликів для економічного і соціального розвитку регіону; оцінювання макроекономічних передумов структурних змін в умовах кризи та повосного відновлення; аналізування інвестиційних та інноваційних чинників структурної динаміки регіональної економіки; характеристика інституційного середовища структурного реформування; узагальнення результатів аналізування та формування висновків щодо критичних дисбалансів і перешкод реформ, орієнтирів інституційних змін та структурної модернізації, системи механізмів й інструментів регулювання структурно-динамічних процесів. По-третє, застосування найбільш адекватних методів економічного аналізу на відповідному етапі здійснення аналітичної роботи.

Література:

1. Lockwood N.R. Crisis management in today's business environment. *SHRM Research*. 2005. P. 1-9.

2. Sass M., Hunya G. *Escaping to the East? Relocation of business activities to and from Hungary, 2003-2011*. IEHAS Discussion Papers, No. MT-DP-2014/7. Hungarian Academy of Sciences, Institute of Economics, Centre for Economic and Regional Studies, Budapest, 2014. 34 p.

3. Vasylytsiv T., Lupak R. [Priorities and Tools of the State Regional Policy of Import Substitution in the Market of Ukraine's Consumer Goods](#). *Стратегічні пріоритети*, 2017. № 3. С. 105-112.

MORAL AND PSYCHOLOGICAL METHODS OF ENHANCEMENT OF WORK MOTIVATION

Hubska A., Makarieieva K., students*,
State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine

To achieve a high level of staff motivation, it is necessary to carry out carefully planned and systematically conducted work on improving industrial relations, reducing the level of conflict and creating a favorable social and psychological climate in the team.

---

* *Research supervisor – Kuskova S.V., Doctor of Economics, Associate Professor*